

КОНСТРУЮВАННЯ ЕСТЕТИКО-ВИХОВНОГО ЗМІСТУ ВЗАЄМОДІЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ТА ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Серих Л. В.

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної та шкільної освіти

КЗ «Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»

м. Суми, Україна

Сукупність змін, що відбуваються в економічній, політичній, соціальній і духовній сферах життя суспільства, призвела до гострої необхідності пошуку й імплементації нових стратегій у системі освіти з урахуванням потреб суспільства. Унаслідок цих перетворень, сучасний розвиток освіти являє собою складний, неоднозначний та суперечливий процес, у якому виділяються різні аспекти й нові завдання, що стоять перед системою освіти.

Сенсом спільної діяльності або взаємодії в навчальному процесі є співробітництво його учасників. У процесі співробітництва відбувається перебудова рольових відносин педагога й учнів у рівнозначні. Ідея співробітництва, діалогу, партнерства у взаємовідносинах суб'єктів навчальної діяльності - одна з основних у педагогіці останніх років. Проте, її реалізація в практичній діяльності відбувається з великими труднощами.

Педагоги, як правило, не вміють перебудувати свою діяльність. Це пов'язано, у першу чергу, з тим, що педагог не знає механізмів суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями на основі діалогу, не завжди розуміє, що поглиблення змісту спільної діяльності, якості та ефективності освіти досягається не інтенсифікацією заходів, які проводяться, а, перш за все, розвитком творчого характеру спілкування, підвищенням його культури.

Підтвердження необхідності педагогічної взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах в естетичному вихованні підлітків знаходимо в законі України «Про освіту», у якому визначено структуру освіти України, а позашкільну освіту як її невід'ємну складову, мету освіти — «всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями» [1, с. 29-38].

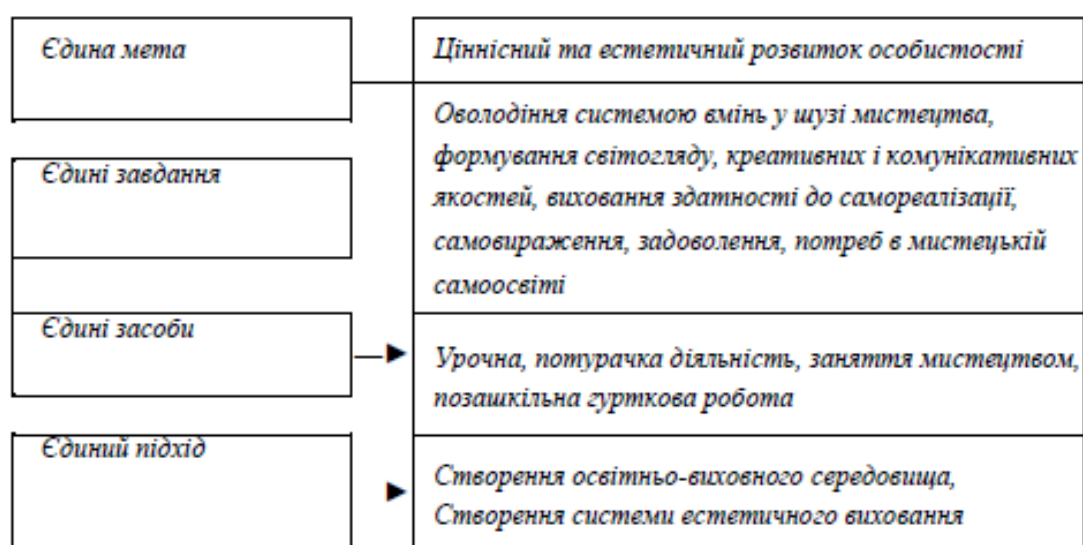
Встановлено, що педагогічна взаємодія загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків лежить у площині завдань нової освітньої філософії: спрямування навчально-виховного процесу на формування духовного світу особистості, утвердження загальнолюдських цін

ностей, розкриття потенційних можливостей та творчих здібностей підлітків, спрямованих на акмеуспіх.

Забезпечення естетичного виховання в позашкільній освіті покладено на навчальні програми позашкільної освіти, що розробляються із урахуванням нормативно-правової бази і регламентують роботу позашкільного навчального закладу з естетичного виховання [2-3].

Соціальний попит на освіту, що відзначається практичною спрямованістю та широкими можливостями для творчої самореалізації особистості, зумовлює важливість оптимізації освітньо-виховної роботи в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах. Реалізація цього завдання можлива за умови дотримання вимог щодо якості освіти, детермінованої сучасними інтеграційними процесами; побудови навчально-виховного процесу в контексті впровадження принципів соціалізації та гуманізації; удосконалення методико-педагогічних засад їх діяльності; єдності навчальних, виховних, розвивальних цілей і завдань.

Представимо нормативно-правові та методологічні основи взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків, що забезпечують конструювання естетико-виховного змісту взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, у схемі (рис. 1).

Рис. 1. Нормативно-правові та методологічні основи взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків

На підставі аналізу особливостей функціонування педагогічної взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків можна сформулювати деякі висновки щодо вдосконалення механізмів цієї взаємодії:

- механізми взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків мають спиратися на прозору, чітку і

несуперечливу систему нормативно-правової бази з питань освіти, які забезпечують процедуру партнерства й співпраці; відкриту процедуру розробки й реалізації багатовекторної моделі взаємодії загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків; заходи щодо поширення європейського та вітчизняного досвіду взаємодії;

- для вдосконалення механізмів загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів в естетичному вихованні підлітків необхідно розробити заходи спільного планування щодо визначення та розв'язання проблем естетичного виховання, визначити необхідні умови щодо реалізації таких заходів (програм, дій);

- для всебічного розвитку особистості, подальший розвиток якого визначають соціальні, організаційно-технологічні, психолого-педагогічні чинники, важливим є створення в позашкільних навчальних закладах сприятливого освітньо-виховного середовища; розроблення об'єктивних критеріїв його оцінювання (інформаційно-діагностичних, мотиваційних, виховних тощо) та показників успішності формування базових компетентностей, мотивації до пізнавально-практичної та творчої діяльності, оволодіння методами самопізнання, саморегуляції, саморозвитку підлітків в естетичному вихованні.

Література:

1. Закон України «Про освіту»// Освіта України: Нормативно-правові документи. - К. : Міленіум, 2001. - С. 11-38.
2. Програми для гуртків, секцій, творчих об'єднань позашкільних навчальних закладів суспільно громадського та художньо-естетичного напрямку / ред. Луїза Ковбасенко, Людмила Павлова. - К.: ІЗМН, 1996. - 400 с.
3. Програми для позашкільних і загальноосвітніх навчальних закладів: Художньо-естетичний напрям/ О. В. Биковська, І. О. Василянська, О. О. Волокова[та ін.]. - К. : Грамота, 2008. - Вип. 1. - 100 с.